

איפה נעצר חופש הביטוי האנטישמי?

האם ערוץ ציבורי חייב לממן סרט בעל נימה אנטישמית? יש מדינות שהיו שופטות את הבמאי. בישראל הוא מגובה

בן דרור ימיני | 9/6/2009 6:12

מהם גבולות חופש הביטוי? כמו פורנוגרפיה, גם זה עניין של גיאוגרפיה. בארצות הברית, לפי התיקון הראשון, כמעט הכל מותר. באירופה יש הרבה יותר הגבלות. נניח, לצורך העניין, שאנו מאמצים את המודל האמריקאי. הכל מותר. השאלה השנייה היא אם המדינה צריכה לממן ביקורת בוטה נגד המדינה? למשל, בסבסוד סרטים והצגות על ידי גופים ציבוריים.

גם כאן, התשובה חייבת להיות חיובית. משום שיש סוגים של יצירה תרבותית שאינם יכולים להתקיים ללא סיוע ציבורי. למשל, סרטים דוקומנטריים. ואם אין אנו חפצים ביצירות בנוסח "פראבדה", המדינה צריכה לממן גם ביקורת בוטה נגד המדינה.

אלא שהכללים הללו אינם אומרים שהכל-בכל מותר. האם ערוץ ציבורי חייב לממן, או להקרין, סרט בעל נימה אנטישמית, רק מטעמים של "חופש הביטוי והיצירה"? בהולנד, לא רק שסרט שמבוסס כולו על עובדות - "פיטנה" של חירט וילדר - נחשב להסתה (ובצדק), אלא שנגד הבמאי הוגשה תביעה מטעם המדינה. על הקרנת סרט כזה בערוץ ציבורי אין מה לחלום.

בישראל הסיפור שונה. לפני שנתיים היו אמורים שלושה גופים ציבוריים לממן את סרטו של אייל סיון, "ג'פה". אין מדובר בעוד סרט אנטי-ציוני, אלא בסרט עם נימה אנטישמית. כתבתי זאת בעבר, בעקבות קריאת התסריט. סיון לא הגיש נגדי תביעת דיבה. הוא יודע למה.

אייל סיון הוא אחד מהדוברים הארסיים ביותר נגד המפעל הציוני, שמטיף מעל כל במה אפשרית לחיסולה של מדינת ישראל, לטובת הקמת "מדינה אחת". לא במקרה כינה אותו הפילוסוף אלן פינקלקראוט "יהודי אנטישמי". סיון הגיש נגדו תביעת דיבה. התביעה נדחתה. הסרט "ג'פה" הוא עוד חוליה בשרשרת. סיון מתעלה על עצמו. האנטישמים, הישנים והחדשים, יאמצו אותו בחום.

ערוץ שמונה החליט לממן את הסרט

בעקבות הדיון שהתעורר אז החליטה קרן רבינוביץ', למשל, לא לאשר את מימון הסרט. החלטה ראויה ואמיצה, משום שכל מי שאינו נכנע לדורסנות האנטי-ציונית מואשם בהתקרנות. לפי עמדת התוקפים, יש חובה ציבורית לממן הסתה אנטי-ציונית עם ניחוח אנטישמי. עמדה קצת מוזרה.

אלא שהסיפור לא הסתיים. מתברר שערוץ שמונה, של חברת הכבלים הוט, החליט בכל זאת לממן את הסרט. ערוץ שמונה, כחלק מחברת הכבלים, פועל במסגרת חוק התקשורת. האם אין כאן משום מימון "יצירה" שדגל שחור של איסור מתנופת מעליה? יו"ר מועצת הכבלים, ניצן חן, הבהיר שהוא בודק את העניין, משפטית ומהותית. גם שר התקשורת, משה כחלון, ממתין לבדיקת חן.

זכותו של סיון להפיץ תעמולה אנטי-ציונית. הוא אינו זקוק לאישור של אף אחד. זכותו גם להפיץ תעמולה שבעיני רבים היא אנטישמית, ככל שהחוק והמטרייה הרחבה של חופש הביטוי מאפשרים זאת. השאלה היא, מדוע גופים ציבוריים, או כאלה שפועלים בכפוף לחוק, אמורים לממן או לשדר

תעמולה כזאת.

המצב החוקי הנוכחי מאפשר לנציגי המחנה האנטי-ציוני, שמייצג אחוז שולי בציבור, לשלוט על נפח מוגזם מתקצוב סרטים ומופעי תרבות. זו לא דמוקרטיה. זה העיוות שלה. ולכן, במקום חוק מטופש ומיותר לאיסור ציון הנכבה, יש צורך בחוק הרבה יותר מעשי: דמוקרטיזציה של ההקצבות הציבוריות בתחום התרבות.

הדיקטטורה האולטרה-סמולנית תצווח כמובן. היא כבר התרגלה שכוח הביטוי הוא מונופול שלה. זה לא אומר שגם הרוב השפוי צריך להתרגל. יש יצירות שדגל שחור מתנופף מעליהן. אם היצירה המתועבת של הבמאי הזה, שרוצה בחיסול המדינה, תוקרן במדינת ישראל, בערוץ ציבורי, ואם לא תימצא הדרך החוקית או הציבורית לעצור את החרפה הזאת - משהו במנגנון החיסוני שלנו השתבש.

 עדכוני חדשות ב-mms